

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. september 2011 truffet vedtak i

Sak nr: 46/11 (arkivnr:201100276-8)

Saken gjelder: Klage fra A på sorenskriver B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal

Offentlighet: Vedtaket er unntatt offentlighet, jf. offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13.

Vedtak: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.

Innledning:

Ved brev av 14. mars 2011, senere presisert ved brev av 5. april 2011, har A inngitt klage på sorenskriver B ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt sorenskriver B, som ved brev av 19. mai 2011 har avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Klagen gjelder tingrettens saksbehandlingstid i forbindelse med søknad om åpning av gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven. Namsmannen i Y oversendte hhv. den 26. og 27. oktober 2010 saken med søknad om åpning av gjeldsforhandling for C og hans ektefelle D til X tingrett. Begge saker innkom tingretten 1. november 2010.

Den 23. mars 2010 avsa X tingrett kjennelse i saken vedrørende C hvor det ble satt som vilkår for åpning av gjeldsordning at en båt tilhørende ham ble solgt. Den 24. mars 2010 avsa X tingrett kjennelse om at gjeldsordning skulle åpnes for D. Begge kjennelsene ble forkynt den 29. mars 2010.

Klagen innkom før disse kjennelsene ble avsagt. Klager er ekteparet CDs svigerdatter. Klagen er rettet mot sorenskriver B som tingrettens leder.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Tingretten har brukt 6 måneder på saken, uten å ta stilling til spørsmålet om det kan åpnes gjeldsforhandling. Før dette har namsmannen brukt 6 måneder før saken ble oversendt tingretten. Namsmannen oppfordret tingretten til å handle raskt pga. den tid som allerede hadde gått. Det er gjort mange henvendelser til tingretten om saken.

Klager har hatt fullmakt fra sine svigerforeldre til å representere dem da de begge har vært psykisk og fysisk nedbrutt pga. situasjonen de er i. De skal takle en hverdag med store uavklarte problemer, og kreditorene har krav hvor renter og gebyrer vokser.

Ved siste henvendelse til tingretten ble det oppfordret til å klage på saksbehandlingstiden da det ble opplyst at flere var i samme situasjon. Dette betyr at det kanskje er flere personer som venter på at en dommer skal få tid til å se på/vurdere deres sak mens gjelden vokser.

Innklagede – sorenskriver B – har i hovedsak vist til følgende:

Det tok knappe 5 måneder fra sakene innkom retten og til kjennelsene ble avsagt. Det kan ikke ses at dette tidsforløpet er et brudd på gjeldsordningslovens § 2-7, 2. punktum, som foreskriver at saken skal være opplyst og forberedt ved oversendelse til tingretten. Dommerfullmektig E begynte straks å arbeide med sakene, og fant at det forelå uklare forhold og manglende opplysninger. Etter noen tid fikk han kontakt med saksbehandler hos namsmannen. Etterspurte opplysninger kom fra namsmannen den 7. desember 2010. Dommerfullmektigen hadde da imidlertid ikke tid og anledning til å arbeide med sakene før han gikk ut i pappapermisjon den 3. januar 2011. Han kom tilbake den 15. mars 2011 og kjennelsene ble skrevet vel en uke etter dette.

Det skal ikke underslås at sakene kom inn til tingretten på et særdeles hektisk tidspunkt. Retten hadde nettopp flyttet inn i nye lokaler. Arbeidet med ned- og utpakking ble foretatt av dommere og saksbehandlere og måtte prioriteres, samtidig med at den ordinære

saksbehandling ble forsøkt opprettholdt upåvirket og restanser nedarbeidet. Det var berammet tett for samtlige dommere mange måneder i forveien, noe som bidro til at ingen andre kunne ta seg av de to sakene i dommerfullmektigens fravær.

X tingrett er underbemannet i forhold til saksbehandlerstillinger. Saksbehandlingen og flyttingen måtte gå parallelt. Disse forhold måtte nødvendigvis gi seg noen negative utslag.

Avslutningsvis presiseres at det er innklagede alene som soren skriver som har ansvaret for de prioriteringer som er foretatt i anledning behandlingen av sakene.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget legger til grunn at A har fullmakt til å inngi klagen på vegne av sine svigerforeldre C og D, som er direkte berørt av de forhold klagen gjelder, jf. domstoloven § 237 første ledd.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Klagen gjelder saksbehandlingstiden i tingretten, knyttet til behandlingen av søknad om gjeldsforhandling. Det hører under Tilsynsutvalgets myndighetsområde å vurdere om saksbehandlingstiden i de aktuelle sakene er i strid med god dommerskikk.

Det er i forarbeidene til domstoloven § 237 forutsatt at sendretighet i saksbehandlingen har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver og etter omstendighetene bør lede til reaksjoner fra Tilsynsutvalget. Dette gjelder både sendretighet i samband med saksforberedelsen og kvalifiserte forsinkelser med hensyn til domsskriving, jf. NOU 1999:19 s 325 hvor følgende er påpekt:

Etter kommisjonens oppfatning bør derfor sendretighet i saksbehandlingen – som Schei-utvalget uttrykkelig ønsket å unnta fra disiplinærorganets myndighet – etter omstendighetene kunne lede til reaksjoner fra et disiplinærorgans side. Dette gjelder både sendretighet i samband med saksforberedelsen og kvalifiserte forsinkelser med hensyn til domsskriving. Det er vanskelig å si noe mer konkret om hva som skal anses som sendretighet. Dette må avgjøres ut fra en konkret vurdering, hvor det bl.a. tas i betraktning hvilken arbeidsbyrde hun/han har. Enkeltstående tilfelle av sendretighet vil ikke være tilstrekkelig som grunnlag for disiplinærtiltak, med mindre det dreier seg om alvorlig overtramp.

De etiske prinsipper for dommeradferd har som formål å fremme at dommere opptrer på en måte som skaper tillit til domstolene og deres avgjørelser. Prinsippene tjener også til opplysning om hva som er god dommeradferd, som pkt. 10 om effektivitet hvor det heter:

”En dommer skal utføre sin dommergjerning effektivt og med rimelig hurtighet, så langt det er forenlig med kravene til forsvarlig saksbehandling og faglig kvalitet”.

Det er viktig at avgjørelser treffes uten ugrunnet opphold, av hensyn til partenes behov for avklaring av rettigheter og plikter, når en sak er brakt inn for domstolene. Dette hensyn gjør seg særlig gjeldende ved sakstyper som gjeldsforhandling.

Dommerfullmektigen ble tildelt saken. Sorenskriveren har imidlertid det overordnede ansvar for saksavviklingen og kan stilles til ansvar for tingrettens saksbehandlingstid.

Det må foreligge en kvalifisert forsinkelse dersom det skal medføre disiplinærreaksjon. Ved denne vurderingen er det av betydning hva saken gjelder og om den er komplisert eller enkel. Årsaken til forsinkelse eller sen saksbehandling veier også tungt. Hvorvidt partene ble orientert om forsinkelsen og årsaken til denne, er også av betydning.

Som nevnt innkam søknadene om åpning av gjeldsforhandling til tingretten 1. november 2010, mens kjennelsene ble avsagt 23. og 24. mars 2011. Det tok således knappe 5 måneder fra sakene innkam til de var avgjort. Dertil kommer at namsmannen på forhånd hadde brukt uforholdsmessig lang tid på sakene. Dette kan ikke belastes tingretten, men det kommer inn som et moment ved vurderingen at namsmannen gjorde oppmerksom på tidsbruken og ba om at sakene ble prioritert.

Det fremgår av gjeldsordningsloven § 2-7 annet punktum at saken, når namsmannen sender denne til retten for avgjørelse, skal være tilstrekkelig opplyst og forberedt slik at gjeldsforhandling kan gjennomføres innen 4 måneder.

Utvalget legger til grunn at sakene ikke var tilstrekkelig opplyst og forberedt for tingretten da de innkam fra namsmannen. Dommerfullmektigen fant at det forelå uavklarte forhold og etterspurte ytterligere opplysninger, som kom fra namsmannen 7. desember 2010. Utvalget legger til grunn at det før den tid ikke var grunnlag for å avgjøre sakene, og således heller ingen tidsbruk å bebreide tingretten. Fra 7. desember og til kjennelse ble avsagt, gikk det 3 ½ måned. Samlet sett gikk det nesten 5 måneder før saken ble avgjort.

Sakens karakter og omfang kan i utgangspunktet ikke forsvare en så lang saksbehandlingstid. Det foreligger for øvrig ingen opplysninger om at søkerne ble orientert om forsinkelsene og forventet tidspunkt for avgjørelse.

Det er opplyst at dommerfullmektigen gikk ut i pappapermisjon 3. januar 2011 og at han kom tilbake 15. mars 2011. Da ble kjennelsene umiddelbart skrevet.

Som årsak til den lange saksbehandlingstiden har sorenskriver B vist til at X tingrett i den aktuelle perioden hadde det svært arbeidskrevende grunnet flytteprosess, ressursmangel og tette berammelser ved embetet. Dommerfullmektigen hadde ikke tid til å slutføre sakene før han gikk ut i permisjon, og ingen ved embetet hadde tid til å ta de aktuelle sakene under dommerfullmektigens fravær.

Tilsynsutvalget legger til grunn at disse forhold er årsaken til at søknadene ikke ble ferdigbehandlet tidligere. Selv om det er ønskelig at saker ved domstolene behandles raskt og uten unødig opphold, kan det i enkelte tilfelle aksepteres en lengre tidsbruk enn det som ellers er vanlig. I dette tilfelle kan det som utgangspunkt synes vanskelig å forsvare at sakene ble liggende ubehandlet fra de var ferdig opplyst og til dommerfullmektigen var tilbake. Sorenskriver B har som embetsleder ansvar for saksavviklingen, og han burde også tatt ansvar for å få disse sakene behandlet i dommerfullmektigens fravær. Ideelt sett skulle sorenskriveren sørget for prioritering av sakene og omfordelt eller tilført ressurser. Han

burde også av eget tiltak orientert partene om forsinkelsen og forventet tidspunkt for avgjørelse.

Med den begrunnelse som er gitt, nemlig at X tingrett hadde et ressursproblem i en svært arbeidskrevende periode under ekstraordinære forhold, finner ikke Tilsynsutvalget grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak mot sorenskriver B. Han stod overfor vanskelige prioriteringer innenfor de mange arbeidsoppgavene og ressurser embetet hadde til rådighet i den aktuelle perioden.

Etter en samlet vurdering er Tilsynsutvalgets konklusjon at sorenskriver B som embetsleder ved X tingrett ikke har opptrådt på en måte som er i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver B.